

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Tal der taler: Unge, der starter på en erhvervsuddannelse, har ofte få jævnaldrende klassekammerater

Mange unge starter deres erhvervsuddannelse på små hold med få jævnaldrende klassekammerater. Det kan være en udfordring at etablere et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø for unge på erhvervsuddannelserne.

Unge, der efter grundskolen vælger at starte på en erhvervsuddannelse, påbegynder uddannelsen på grundforløb 1, som har til formål at give de unge indblik i forskellige fagområder og brancher, inden de unge skal vælge en uddannelse. Grundforløb 1 har også til formål at introducere de unge i et fagligt og socialt fællesskab, og undervisningen på forløbet er derfor fortrinsvis tilrettelagt som holdundervisning¹.

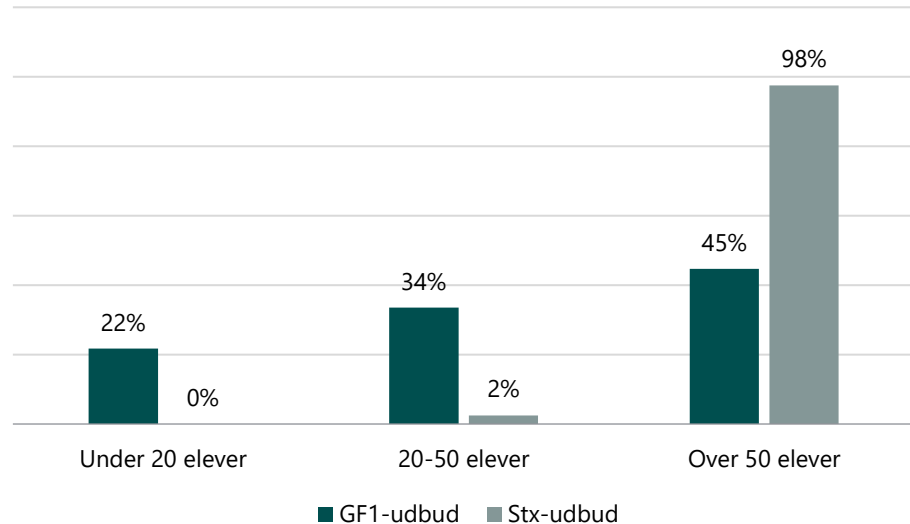
Der har på erhvervsuddannelsesområdet længe været en ambition om at tiltrække unge elever og etablere et uddannelsesmiljø for unge, som er konkurrencedygtigt med miljøet på de gymnasiale uddannelser. Et attraktivt ungemiljø er afgørende for de unges uddannelsesvalg, der for de unge ikke kun er fagligt, men også i høj grad socialt motiveret².

En afgørende forudsætning for et attraktivt ungemiljø er en vis volumen af unge elever; flere elever på samme alder skal gerne være samlet på samme sted. Det kan være en særlig udfordring på erhvervsuddannelsesområdet, der de senere år har haft svært ved at tiltrække unge. Erhvervsuddannelsesudbuddene er nemlig typisk meget mindre end de gymnasiale udbud. Jf. figur 1 optog næsten en fjerdel af de erhvervsuddannelsesudbud, som er målrettet unge elever fra grundskolen, under 20 elever i 2023. Til sammenligning var der på der ift. det klassiske gymnasium ikke en eneste offentlig afdeling, der optog under 20 elever i 2023. Over halvdelen af erhvervsuddannelsesudbuddene optog under 50 elever, mens det for de almene gymnasiale uddannelser var cirka 2 procent.

¹ § 24, stk. 3 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser: "Undervisningen i grundforløbets 1. del skal forankres i holdundervisning til udvikling af et fagligt og socialt fællesskab."

² Uddannelsesvalg i 9. klasse (EVA 2019).

Figur 1 Antal afdelinger med udbud af grundforløb 1 hhv. stx Fordelt efter størrelse, 2023

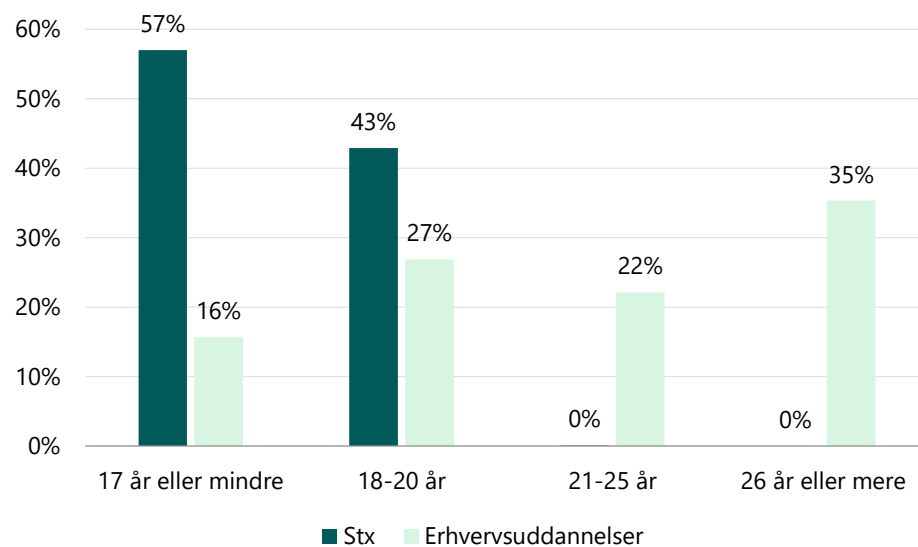
Anm.: Opgørelsen er baseret på tilgangen af elever i 2023. Et udbud er defineret som en afdeling med optag af elever på Grundforløb 1 eller stx i løbet af 2023. Der var i 2023 161 afdelinger med optag på grundforløb 1 og 139 afdelinger med optag på stx. Kun elever på hhv. Grundforløb 1 og stx tæller med i opgørelsen. Private gymnasier indgår ikke i figuren.

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Når de unge på erhvervsuddannelserne har gennemført grundforløb 1, der har en varighed af 20 uger, fortsætter de på grundforløb 2 og sidenhen på hovedforløbet, hvor de modtager undervisning sammen med ældre elever, som er sprunget den første del af grundforløbet over. Hvor der typisk er ganske få år mellem elever på de forskellige klassetrin på de gymnasiale uddannelser, er det samme ikke tilfældet for elever på erhvervsuddannelserne, som alders- og erfaringsmæssigt spænder meget bredt. Jf. figur 2 er 57 pct. af eleverne på erhvervsuddannelserne 21 år eller ældre, mens det gælder 0,1 pct. af eleverne på stx. På erhvervsuddannelserne er en del af eleverne væsentligt ældre end 21 år, 35 pct. er 26 år eller mere. Der er altså en helt anden aldersfordeling på erhvervsuddannelserne end på de almene gymnasiale uddannelser.

Ligesom de mange små uddannelsesudbud på grundforløb 1 er en udfordring for ungemiljøet kan også den store aldersspredning senere på uddannelsen være en udfordring for ambitionen om at opretholde et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø på erhvervsuddannelserne i deres nuværende konstruktion. Det samme gør sig gældende på uddannelsernes hovedforløb, hvor elever kan opleve at være ansat som eneste unge i en oplæringsvirksomhed, som afbrydes af korte undervisningsperioder på erhvervsskolen med omskiftelige hold. Til sammenligning færdes unge på gymnasierne i høj grad i det samme miljø og bliver undervist med de samme, jævnaldrende elever i 3 år.

Figur 2 Aldersfordelingen på erhvervsuddannelser sammenlignet med stx.

Anm.: Aldersfordelingen er beregnet på baggrund af bestanden den 30. september 2023. Fordelingen på erhvervsuddannelser er beregnet pba af elever på grundforløb 1, grundforløb 2 og hovedforløbet, og på stx på baggrund af elever i 1. g., 2. g. og 3. g.

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

18. april 2024
Sagsnr.: CaseNo
Center for Analyse og Struktur
FDR

Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044